

PER STRAARUP SØNDERGAARD

SIDAN 1

Minifakta om grävlingar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om grävlingar. Du får lära dig mer om var grävlingen lever, hur stor den kan bli och vad den äter.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter. (SV åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel ramsor och sånger. (SV åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

PLING PLONG

Ett sätt att sammanfatta vad eleverna har lärt sig kring grävlingar är att spela *Pling Plong*.

Pling Plong går till på följande sätt:

- Skriv ca 20 frågor från texten om grävlingar på ett papper. Fetmarkera några frågor.
- Dela in eleverna i två eller tre lag.
- Skriv siffrorna 1 till 20 på tavlan.
- En elev från första laget kommer fram till tavlan och suddar ut en siffra, den siffra som eleven väljer.
- Läs upp frågan som är kopplad till siffran. Om det är en fetmarkerad fråga är det en *pling plong*-fråga (därav namnet på leken) – denna fråga är värd fler poäng.
- En elev som på egen hand, utan hjälp från sitt lag, kan svara på frågan får 3 poäng till sitt lag. Om eleven behöver ta hjälp av laget, får laget 1 poäng. En *pling plong*-fråga är värd 7 poäng om eleven svarar själv och 3 poäng om laget svarar. Frågan går inte vidare till nästa lag om laget inte kan svara på den.
- Du väljer om eleven ska kunna stava rätt – skriftligt svara på frågorna – eller bara svara muntligt.
- Det lag som har flest poäng när spelet är slut har vunnit.

GRÄVLINGSLEKEN

Alla barn utom ett väljer en plats där de lägger ett rep i en rund cirkel. Det är deras gryt. Den som är utan bo ropar "alla grävlingar byter gryt!". Nu gäller det för alla grävlingar att snabbt byta gryt med varandra. Den som ropar har en chans att få tag i någons gryt och ställa sig där. Den som blir utan gryt får stå i mitten och leken börjar om.

FAKTATEXT OM GRÄVLINGAR

Prata med eleverna om strukturen i en faktatext. Har ni inte tränat på att skriva faktatexter förut så är det bra om ni arbetar fram texten gemensamt. Utgå från mallen på nästa sida när ni ska börja skriva. Låt eleverna titta på sina tankekartor som finns i elevmaterialet. Ni kan leta fakta i böcker, på internet eller genom filmer. Samla stödord i sexfältaren. Utgå sedan från sexfältaren och skriv faktatexten.

FAKTATEXT OM GRÄVLINGAR

Klassificering (Vilket slags djur är det?)	Utseende (Hur ser det ut?)	Hemvist (Var kommer djuret ifrån? Var bor det?)
Föda (Vad äter djuret?)	Ungar (Hur många barn kan det få? Hur ofta?)	Övrigt (Andra intressanta fakta.)

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Minifakta om grävlingar*, ska de träna på att göra om de olika rubrikerna till frågor. När frågan är ställd är det den man ska försöka besvara när man läser stycket under rubriken. Detta arbetsätt gör att eleverna lättare veta vad de ska fokusera på under läsningen.

Rubrikerna i boken är:

Så ser de ut

Vaken på natten

Lyssnar och luktar

Ungar

Bor i gryt

Spår efter grävlingar

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför måste man vara helt tyst och stilla om man ska se en grävling?
Man måste vara helt tyst och stilla eftersom grävlingen har bra hörsel och lukt och om den upptäcker dig springer den iväg.
2. Vad menas med att grävlingen är ett rovdjur?
Ett rovdjur är ett djur som äter andra djur, vilket grävlingen gör.
3. Vad är ett gryt?
Ett gryt är hålör i marken där grävlingarna bor.
4. Hur långt kan ett gryt vara?
Ett gryt kan vara upp till 300 meter långt.
5. Varför är bilar grävlingarnas fiender?
Bilar är grävlingarnas fiender för de springer ut på gatorna och blir påkörda.
6. Vilka spår kan man se från en grävling i naturen?
Man kan se spår från deras tassar, bajs och deras gryt.
7. När på dygnet är grävlingen piggast?
Grävlingen är piggast på natten.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

8. Vilket kännetecken har grävlingar?
Ett kännetecken är deras vita huvud med två svarta streck.
9. Vad kan grävlingen göra om den inte orkar gräva ett gryt?
Grävlingen kan överta en rävs gryt om den inte orkar gräva ett eget.
10. Vad visar den här bilden?

Bilden visar hur grävlingen trycker baken mot jorden så att det blir en lukt. På så sätt visar grävlingar att det är de som bor där.

11. Varför är det bra att grävlingen har långa klor?
Klorna hjälper grävlingen att gräva sitt gryt.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

12. Varför tror du att grävlingen helst jagar på natten?
Eget svar.
13. Varför tror du att grävlingar lever med andra grävlingfamiljer?
Eget svar.
14. Vad tror du att en grävling som blir rädd gör?
Eget svar.

SANT ELLER FALSKT OM GRÄVLINGAR

1. Grävlingen äter bara kött. F
2. Grävlingen brukar få ungar på hösten. F
3. Grävlingen bor gärna i en lövskog. S
4. Grävlingar är rädda för människor. S
5. Grävlingar är bra på att gräva. S
6. Grävlingar lever ensamma för det mesta. F
7. Grävlingen har fiender. S
8. Grävlingens bajs kan man också kalla för *spillning*. S
9. Grävlingen är längre än en ekorre. S
10. Grävlingar bor främst i städer. F